

Tantárgy neve: Mezőgazdasági jog és szakigazgatás	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása : kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 100% elmélet	
A tanóra típusa és óraszám a: 2 óra előadás és 0 óra gyakorlat az adott félévben Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további módok, jellemzők : -	
A számonkérés módja: <u>koll.</u> /gyak. Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további módok : -.	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): IX.	
Előtanulmányi feltételek: -	
Tantárgy-leírás : az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása 3-4 mondatban, valamint 14 (végzős MSc esetén 9) hetes bontásban az előadások	
<p>A tantárgy oktatásának általános célja: A tantárgy keretében a hallgatók megismerik az alapvető jogi fogalmakat, a magyar és az európai uniós jogforrási rendszert, a mezőgazdasági tevékenységhez kötődő jogviszonyok alapvető fogalmait és szabályait. Átfogó képet kapnak a magyar agrárjog történetéről, a földhasználatról és a földtulajdonnal kapcsolatos szabályozásról, az agrárjogi földnyilvántartások működéséről, valamint az agrárium szakigazgatásának intézményrendszeréről. A tárgy keretében a hallgatók – az agrárjogtudomány jellegének megfelelően – jogi alapismereteket, különösen polgári jogi (kötelmi és dologi jogi), agrárjogi, valamint európai jogi ismereteket sajátíthatnak el, illetve képet kapnak arról, hogy a jogtudomány milyen eszközökkel és logikával közelít az agrárviszonyokhoz.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bevezetés, a jog fogalmának ismertetése, jogi alapfogalmak, jogszabálytan, a (magyar belső) jogszabályok hierarchiája, a jogalkotó szervek, érvényesség, hatályosság. 2. Polgári jogi és polgári eljárásjogi alapfogalmak, a per alanyai, a magyar bírósági szervezetrendszer, a határozatok, a per menete. 3. Európai jogi alapfogalmak, az Európai Unió kialakulásának folyamata, az Európai Unió jogforrásai, a KAP kialakulása, története. 4. Dologi jogi ismeretek I., dolog, tulajdon, birtok, birtokvédelem, tulajdonvédelem, tulajdonszerzés, szomszédjogok, túlépítés, birtokvédelem. 5. Dologi jogi ismeretek II., a korlátolt dologi jogok a közös tulajdonra vonatkozó ismeretek 6. Szerződési jogi alapismeretek I., a szerződés fogalma, a szerződési jog alapelvei, a szerződés létrehozása, főbb szerződéstípusok. 7. Szerződési jogi alapismeretek II., a szerződések érvénytelensége. 8. A magyar agrárfejlődés története és jellemzői, a magyar agrárium fejlődése, a földtulajdoni- és használati viszonyok változása a nagybirtokrendszer megszűnésétől a rendszerváltás időszakáig. 9. A magyar földtulajdoni, földhasználati struktúra I., a termőföldek tulajdonszerzésére vonatkozó szabályozás európai kitekintéssel (a földkérdés Európában) 10. A magyar földtulajdoni, földhasználati struktúra II., a termőföld tulajdonszerzés jogi szabályozása, anyagi és eljárásjogi korlátai. 11. A termőföld használatának szabályai, a mezőgazdasági haszonbérlet, termőföld haszonbérlet, az erdő használatának szabályai, vadászati jog használatának szabályai. 12. Az agrárjogi földnyilvántartások rendszere és történeti fejlődése, az egységes ingatlan-nyilvántartás hatályos szabályai. 13. A közigazgatási jog alapjai. A közigazgatás feladatai és funkciói. A közigazgatás fogalma, elhatárolása egyéb állami tevékenységektől. A közigazgatási szerv, szervezet és szervezetrendszer (a területi tagolás). 14. Az agrár szakigazgatás területei, intézményrendszere. 	

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása 3-4 mondatban, valamint 14 (végzős MSc esetén 9) hetes bontásban a gyakorlatok

A gyakorlat általános célja: A tárgyhoz nem kapcsolódik gyakorlat.

1. x
2. x
- 3.

A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

1. Csák Csilla – Nagy Zoltán – Olajos István – Orosz Gábor – Szabó Ágnes – Szilágyi János Ede – Török Géza: (2010). Agrárjog. A magyar agrárjog fejlődése az EU keretei között, Novotni Kiadó, Miskolc, ISBN 978-963-9360-53-2
2. Bobvos Pál, Hegyes Péter: (2015) A földforgalom és földhasználat alapintézményei: egyetemi jegyzet. Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Szeged.
3. Szalay Erzsébet: (2011) Gazdasági jogi ismeretek. A gazdasági jog és a közigazgatás alapjai, Verlag Dashöfer Szakkönyv Kft., ISBN 963-9313-76-9
4. Gottfried Holzer: (2011) Agrarrecht. Ein Leitfad. 2., überarbeitete Auflage, Wien, Graz, ISBN 978-3-7083-0739-8
5. Mechtild Düsing – José Martinez: (2016) Agrarrecht., Buch, Kommentar, C.H.Beck, ISBN 978-3-406-67858-5

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

a) tudás:

- Ismeri az agrárium Európai Unió és magyar intézményrendszerének felépítését, jogi szabályozását.
- Ismeri a mezőgazdasági termelést megalapozó természettudományi műszaki, technológiai, élelmiszer-biztonsági, gazdálkodási és gazdasági alapfogalmakat.

b) képesség:

- Képes családi gazdaságot alapítani és vezetni.
- Képes az ágazatra vonatkozó előírások, jogszabályok értelmezésére, azokat betartja és betartatja.
- Folyamatosan figyelemmel kíséri a környezetvédelmi, higiéniai, élelmiszer-biztonsági, élelmiszer-egészségügyi, munkavédelmi előírásokat, valamint betartja és betartatja azokat.

c) attitűd:

- Felelős az élelmiszerlánc-biztonsági feltételek betartásáért.
- Elfogadja a szakmai fejlődés fontosságát és az életpálya-tervezés fontosságát és tudatában van annak, hogy az élethosszig tartó tanulás a sikeres életpálya alapja.
- Érzékeny a mezőgazdasági termelés környezetvédelmi, állatjóléti, élelmiszerbiztonsági vonatkozásai iránt, amely megnyilvánul álláspontjának megfogalmazásában és napi munkájában egyaránt.

d) autonómia és felelősség:

- Elkötelezett a mezőgazdasági termelés pozitív társadalmi megítélésének fenntartása, javítása iránt.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): Dr. Andorkó Imre Péter, adjunktus, PhD.

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): -

Évközi ellenőrzés módja (pl. 1 db évközi zárthelyi dolgozat):

-

Számonkérés módszereinek részletei (pl. szóbeli, írásbeli, szóbeli és írásbeli, gyakorlati jegy, megajánlott jegy, stb.):

Írásbeli vizsga.

Az aláírás megszerzésének feltételei (pl. jegyzőkönyv, tanulmány, tervezési feladat dokumentációja, stb.):

Az előadásokon való részvétel.

Vizsgakérdések, tételsor:

1. Miért mondjuk, hogy a jog kitüntetett normarendszer?
2. Hogyan tagolják a jogszabályokat (formailag)?
3. Váolja fel a magyar jogszabályi hierarchiát! Melyik állami szerv alkotja az egyes jogszabályokat?
4. Mit nevezünk kvázi jogforrásoknak? Ismertesse a kvázi jogforrásokat!
5. Fejtse ki a jogszabályok érvényességének kritériumait!
6. Határolja el az érvényességet a hatályosságtól!
7. Ismertesse a visszaható hatályt és a visszaható hatállyal szemben támasztott követelményt!
8. Milyen jogszabályokat alkotnak az EU intézményei? Határozza meg az egyes jogszabályokat röviden!
9. Váolja fel a magyar bíróságok szervezetrendszerét!
10. Sorolja fel és jellemezze röviden a polgári per (szükségképpen) alanyait!
11. Váolja fel a nyugat-európai államok mezőgazdaságának helyzetét a második világháború után!
12. Ismertesse az agrárium helyzetét az európai integrációban az 1950-es években!
13. Mutassa be a KAP alapelveit!
14. Ismertesse a KAP célkitűzéseit a 2014–2020 közötti időszakban!
15. Váolja fel a földkérdés problémakörét a két világháború közötti Magyarországon!
16. Milyen földreform-kísérletek zajlottak a két világháború között?
17. Ismertesse az 1945-évi földreformot!
18. Mutassa be a privatizációs módszereket! Jellemezze röviden az egyes módszereket!
19. Jellemezze röviden a (magyarországi) kárpótlás folyamatát!
20. Határozza meg a dolog (és a „különös” dolgok) fogalmát!
21. Határozza meg a tulajdonjogviszony tartalmát!
22. Ismertesse részletesen a tulajdonost megillető jogokat és a tulajdonost terhelő kötelezettségeket!
23. Mit jelent a szükséghelyzet?
24. Ismertesse a birtokvédelem eszközeit!
25. Ismertesse a szomszédjog általános szabályát és a Ptk.-ban nevesített eseteit!
26. Határozza meg az elbirtoklás fogalmát!
27. Ismertesse a gazdátlan javak elsajátításának szabályait!
28. Ismertesse részletesen a találás szabályait! Mi a teendő, ha valaki talál egy dolgot?
29. Milyen esetben jár találói díj?
30. Határozza meg a közös tulajdon fogalmát!
31. Ismertesse a közös dolog birtoklásának és használatának szabályait!
32. Ismertesse a közös dolog hasznosításának, illetve hasznai szedésének szabályait!
33. Ismertesse a közös dologgal kapcsolatos kiadások ügyében való döntéshozatal szabályait!
34. Mutassa be a közös tulajdon megszüntetésének módjait!
35. Határozza meg a haszonélvezet fogalmát!

36. Ismertesse röviden a haszonélvező jogait és kötelelességeit!
37. Határozza meg a használat, mint korlátozott dologi jog fogalmát!
38. Ismertesse a telki szolgalmat fogalmát, sorolja fel leggyakoribb eseteit!
39. Mit nevezünk zsebszerződésnek?
40. Milyen típusú zsebszerződések ismertek? Ismertesse röviden az egyes típusokat!
41. Ismertesse az alábbi fogalmakat: mező-, erdőgazdasági hasznosítású föld, földműves, tanya.
42. Ki nem szerezheti meg föld tulajdonjogát?
43. Ismertesse a földművesnek nem minősülő belföldi természetes személy és tagállami állampolgár tulajdonszerzési jogosultságára vonatkozó szabályt!
44. Kire lehet föld tulajdonjogát ajándékozás címén átruházni?
45. Ismertesse a földtulajdon, illetve a birtokban tartható összes föld megengedett mértékére vonatkozó szabályokat!
46. Ismertesse röviden az elővásárlási jog gyakorlására vonatkozó szabályokat!
47. Ismertesse röviden a helyi földbizottság eljárására vonatkozó szabályokat!
48. Ismertesse a helyi földbizottság fogalmát és létrehozásának céljait!
49. Határozza meg a szerződés fogalmát!
50. Milyen alakban lehet jognyilatkozatot tenni?
51. Ismertesse a hallgatás jogi megítélését!
52. Sorolja fel a szerződés jog alapelveit!
53. Mit jelent a szerződési szabadság elve? Milyen elemei és ezeknek milyen korlátai vannak?
54. Ismertesse a jogszerűen egyensúlyhiányos szerződéseket!
55. Mutassa be a szerződés létszakai!
56. Mit jelent az ajánlati kötöttség, meddig tart?
57. Mit jelent az érvénytelenség, milyen megjelenési formái vannak? (Mi a különbség a megtámadható és a semmis szerződések között?)
58. Ismertesse a megtámadási okokat!
59. Ismertesse a semmisségi okokat!
60. Milyen következményei vannak a szerződések érvénytelenségnek?
61. Ismertesse a tulajdonátruházó szerződések fogalmát és típusait!
62. Ismertesse az adásvételi szerződés fogalmát és jellemzőit!
63. Mit jelent a tulajdonjog fenntartása? Milyen szerződéstípushoz kapcsolódik?
64. Ismertesse a saját termelésű mezőgazdasági áru szolgáltatására kötött adásvételi szerződés szabályait! Miben különbözik ennek szabályozása az adásvételre vonatkozó általános szabályoktól?
65. Ismertesse a vállalkozási szerződés és a megbízási szerződés fogalmát!
66. Ismertesse a megrendelő utasítására vonatkozó szabályokat! Milyen esetben köteles megtagadni a vállalkozó a megrendelő utasítását?
67. Amennyiben a vállalkozási szerződés teljesítése lehetetlenné válik olyan okból, melyért egyik fél sem felelős, igényt tarthat-e a vállalkozó a díjra?
68. Határozza meg a mezőgazdasági vállalkozási szerződés fogalmát!
69. Mi az alapvető különbség a vállalkozási és a megbízási szerződés között?
70. Sorolja fel a megbízott kötelezettségeit!
71. Ismertesse a haszonbérleti szerződés sajátosságait!
72. Ismertesse a közigazgatás alapelveit!
73. Ismertesse a közigazgatás feladatait!
74. Ismertesse vázlatosan az államigazgatás szervezetrendszerét! (Ábraként felrajzolni.)
75. Ismertesse a minisztériumok feladat- és hatásköreit!
76. Jellemezze a központi hivatalt!
77. Válaszolja fel a fővárosi/megyei kormányhivatal szervezetét!
78. Mit jelent az, hogy a szakigazgatási szervek „kettős vezetés” alatt állnak?
79. Ismertesse az ingatlan-nyilvántartás szervezetrendszerét!
80. Ismertesse röviden az ingatlan-nyilvántartási eljárást!
81. Ismertesse a tulajdoni lap felépítését!

82. Ismertesse az agrár-szakigazgatás intézményrendszerét!